

Den 11. april 2005
J.nr. 3989.405 [11] /HS

Notat

DSI's forslag og ønsker til forbedringer af lovforslag til ud- møntning af aftalen om strukturreformen

Vedr. L38, forslag til lov om social service.

Nærværende notat opridser De Samvirkende Invalideorganisationers (DSI's) forslag og ønsker til nævnte lovforslag.

DSI's forslag til og ønsker om forbedringer af lovforslagene er bl.a. et resultat af drøftelser med DSI's 32 medlemsorganisationer og den høring om retssikkerhed og tryghed for mennesker med handicap, som DSI afholdt på Christiansborg den 4. april 2005.

Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO):

1. VISO's dimensionering skal være dækkende.

I de økonomiske forhandlinger må det sikres, at VISO tilføres tilstrækkelige ressourcer til at løse de opgaver, der flyttes til VISO fra de nuværende amter. Samtidig skal der tilføres ressourcer til, at VISO kan dække hele handicapområdet med hensyn til vidensfunktioner.

2. VISO skal have en bestyrelse med reel indflydelse. VISO må ikke gøres til en statslig styrelse.

Af strukturforliget fremgår det bl.a., at: "De amtslige videnscentre, de statslige videns- og formidlingscentre og hjælpemiddelinstitutionen samt den mest specialiserede lands- og landsdelsdækkende specialrådgivning samles organisatorisk under én paraply - en national videns- og specialrådgivningsorganisation - med en bestyrelse bestående af repræsentanter for stat, regioner, kommuner og brugerorganisationer".

DSI finder, at et fremlagte lovforslag ikke afspejler strukturforligets indhold om VISO, hverken for så vidt angår VISO's organisering eller styring.

DSI ønsker derfor, at lovforslaget afspejler de oprindelige intentioner med VISO, som beskrevet i citatet ovenfor, hvilket forudsætter noget, som minder om en selvstændig institution med en selvstændig bestyrelse.

3. Borgerne skal frit kunne henvende sig til VISO både for at få specialrådgivning og udredning.

DSI finder, det er ufleksibelt, og et retssikkerhedsmæssigt problem for mennesker med handicap, hvis de skal igennem kommunal visitering for at få adgang til specialrådgivning eller en særlig faglig udredning.

Visitationsprocessen vil medføre sagsbehandlingstid, og hvis den enkelte så herefter skal igennem ankesystemet vil det medføre helt uholdbare ventetider. Hertil kommer, at de sociale nævn ikke er udstyret med viden om kommunale, faglige miljøer, så de sociale nævn vil ikke kunne vurdere om kommunerne selv kan klare udredningsopgaven.

DSI finder derfor, at det må være op til VISO at vurdere, om en udredning kan varetages kommunalt eller om den, i fht. personens funktionsnedsættelse, er så særlig, at VISO selv skal påtage sig opgaven. VISO vil have den fornødne viden herom, fordi VISO også skal være den organisation, der opsamler viden om faglige miljøer, jf. beskrivelsen af VISO i lovforslaget.

De regionale udviklingsråd:

4. De regionale Udviklingsråd etableres så hurtigt som muligt og gerne senest den 1. oktober 2005.

For DSI er den rådgivning og monitorering, som de regionale udviklingsråd skal varetage, på bl.a. social- og undervisningsområderne, af stor betydning for trygheden for mennesker med handicap. Derfor skal udviklingsrådene i gang med arbejdet og følge og inspirere i fht. samarbejdet mellem kommunerne og regionen.

Forliget om strukturreformen fastslår, at et af målene med reformen er en fortsat glidende decentralisering af opgaver på handicapområdet. Det er bl.a. de regionale udviklingsråds opgave at monitorere denne udvikling.

5. De regionale Udviklingsråd skal have høringsret på rammeaftaler.

Det er DSI's vurdering, at rammeaftalerne vil være meget vigtige for, hvordan service fra kommuner og regioner varetages i den nye struktur. Med henblik på øget retssikkerhed og tryghed for mennesker med handicap, er det vigtigt, at udviklingsrådene kan monitorere området og fremkomme med udtalelser til de konkrete rammeaftaler. Både før de indgås første gang, og når de efterfølgende justeres.

Rammeaftaler:

6. Etablering af en formel mæglingsinstans ved uenighed om rammeaftaler mellem regioner og kommuner og fastlagte retningslinjer for beslutninger om flytning af opgaver fra amter/regioner til kommuner.

Rammeaftalerne skal drøftes og fornyes hvert år. Selv om regioner og kommuner naturligvis har et ønske om at disse forhandlinger skal ende med et godt resultat for borgerne, kan det ikke udelukkes, at der kan opstå stor uenighed om aftalerne. Det er utrolig vigtigt, at en sådan uenighed bliver afklaret, i yderste fald ved hjælp af mægling. De mennesker med handicap, som rammeaftalerne omhandler, er meget sårbare for uhensigtsmæssige forandringer. Det er derfor nødvendigt, at der i lovgivningen fastsættes et formelt ansvar for, hvem der har mæglingsforpligtelsen, og hvornår mægling kan komme på tale.

For mennesker med handicap er flytning af tilbud fra amter/regioner til kommuner allerede nu en kilde til utryghed. Det er især spørgsmålet om kommunernes muligheder for selvstændigt at kunne træffe beslutninger om overtagelse af opgaver, der giver anledning til utryghed. Vil kommunerne overtage opgaver for enhver pris? Kan kommunerne fagligt løfte opgaverne? Har kommunerne økonomi til at klare opgaverne?

DSI vurderer, at megen utryghed kan afhjælpes, hvis der beskrives en fremgangsmåde for, hvordan beslutning om flytning af opgaver skal belyses og vurderes. DSI mener, at de regionale udviklingsråd skal inddrages i denne afklaringsproces.

Finansiering:

7. En gensidig kommunal forsikringsordning, der sikrer et objektivt finansieret grundbeløb til udvikling og akutpladser, aflastningspladser, specialrådgivning mv. på det regionale niveau.

Fuld takstfinansiering af regionale tilbud er ikke den rette model, hvis regionerne skal kunne sikre akutpladser, udvikle nye tilbud og finansiere tomme pladser samt yde relevant specialrådgivning i relation til regionale hjælpemiddelcentraler, kompetencecentre, botilbud mv.

Med en 100 % takstfinansiering er der risiko for, at kommuner vil være tilbageholdende i fht. at yde en betaling, der omfatter udvikling mv.

DSI finder det derfor nødvendigt, at alle kommuner i regionerne er gensidigt forpligtet til objektiv økonomisk støtte til specialrådgivning, udvikling, sikring af ekstra-pladser mv. Det vil i højere grad sikre retssikkerhed og tryghed for mennesker med handicap.

8. Grænsen for forsikringsordningen/medfinansieringen af økonomisk tunge enkeltsager sænkes væsentligt fra det foreslåede niveau på 800.000 kr. og medfinansiering fra staten fastsættes med 50 % som eneste refusions­sats.

Selv om strukturreformen betyder større kommuner i Danmark, vil der stadig både være små kommuner og fattige kommuner. Den foreslåede forsikringsordning/medfinansiering vil efter DSI's vurdering ikke sikre, at disse kommuner forsikres tilstrækkeligt mod økonomisk tunge enkeltsager.

Det vil kunne medføre et retssikkerhedsmæssigt problem, idet økonomiske hensyn i små og/eller fattige kommuner vil kunne gå forud for faglige overvejelser om det rigtige tilbud til det enkelte menneske med handicap.

Den enkelte borger risikerer at blive meget synlig i de kommunale regnskaber, hvilket ikke vil være etisk i orden for den enkelte, som har behov for hjælp.

DSI ønsker derfor, at forsikringsordningen/medfinansieringen sikrer, at alle kommuner, uanset økonomisk formåen, altid kan vælge den fagligt rigtige løsning for det enkelte menneske med handicap, uden at det kan ses på kommunernes skatteprocenter.

Institutioner:

9. Udviklingsplaner for botilbud/institutioner med mindre end 100 pladser.

DSI er enig med forligspartierne bag strukturforliget om, at de gamle, store institutioner skal afvikles, så mennesker med handicap kan opnå et mere værdigt og rimeligt liv, baseret på individuelle ønsker og behov. Institutionsbegrebet skal reelt afskaffes i fht. alle borgere.

Men behovet for udviklingsplaner gælder ikke alene institutioner med mere end 100 pladser. Også botilbud på langt under 100 pladser kan forhindre et værdigt liv for mennesker med handicap. DSI ønsker derfor, at disse botilbud og institutioner også får pligt til at udarbejde en udviklingsplan.

En udviklingsplan kan øge opmærksomheden hos driftsherre og personale og bidrage til at sikre, at det pågældende tilbud udvikler sig løbende. Udviklingsplaner kendes også fra andre institutionsområder, f.eks. børnehaver.

DSI vurderer, at udviklingsplaner for institutioner og botilbud under 100 pladser kan øge tryghed og livskvalitet for mennesker med handicap. DSI har ikke lagt sig fast på en nedre grænse for, hvornår udviklingsplaner skal være lovpligtige, det kan f.eks. være ved alle botilbud med mere end 15-20 pladser.

